

HAYOTIMIZDA IJTIMOIIY TARMOQLAR O'RNI

Xoliqova Mahliyo

O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim fan va innovatsiyalar vazirligi

Buxoro viloyat hududiy boshqarmasi Gijduvon tuman 2-son kasb

hunar maktabi Maxsus fani o'qituvchisi

Annotatsiya

Axborot asrida zamonaviy texnologiyalar hayotimizga tobora ko'proq kirib boryapti. Bugun hatto bog'cha tarbiyalanuvchisi ham mobil telefondan, undagi ilovalar va internetdan foydalanishni o'rganib olyapti. Kattayu kichik orasida internetdan foydalanuvchilar, vaqtini ko'proq u bilan o'tkazuvchilar ortyapti.

Kalit so'zlar: Axborot asrida, zamonaviy, texnologiyalar , internet, Ijtimoiy tarmoqlar

Axborot asrida zamonaviy texnologiyalar hayotimizga tobora ko'proq kirib boryapti. Bugun hatto bog'cha tarbiyalanuvchisi ham mobil telefondan, undagi ilovalar va internetdan foydalanishni o'rganib olyapti. Kattayu kichik orasida internetdan foydalanuvchilar, vaqtini ko'proq u bilan o'tkazuvchilar ortyapti. Kelajak hayotni internet va hali kashf etilmagan yuqori texnologiyalarsiz tasavvur etib bo'lmaydi. To'g'ri, ular ijobiy va salbiy xususiyatlarga ega. Biroq yuksak texnologiyalardan unumli foydalanmaslik yoki yoshlarga olabo'ji qilib ko'rsatish faqat va faqat zarar keltiradi, xolos. Yuqoridagi fikrlar ijtimoiy tarmoqlarga ham tegishli. Internet va ijtimoiy tarmoqlardan foydalanishda ham oltin qoidaga — me'yorni unutmaslik shartiga amal qilish zarur. Keling, ularning ijobiy jihatlari haqida mushohada yuritamiz.

Izlash va muloqotdagi tarmoqlarda video, audio, surat, biror-bir shaxs yoki maslakdoshlarni topish juda oson. Bunday saytlarda foydalanuvchilar ro'yxatdan o'tish chog'i ko'pincha ismi sharifi, tug'ilgan vaqti, yashash manzili, o'qigan, ishlagan joylari va ayni damdagi faoliyati haqida ma'lumotlar kiritadi. Bu

ma'lumotlar aloqalari uzilgan sinfdoshlar, kursdoshlar va tanish-bilishlar birlarini topishlariga yordam beradi.

Yaqinlar bilan bog'lanish oson va qulay. Juda ko'p ijtimoiy tarmoqlar va ularning mobil ilovalari orqali yozma, tovushli va tasvirli shaklda muloqot qilish mumkin. Bundan tashqari, aloqa xizmatlari juda arzon. Dunyoning narigi chekkasi bilan yoki qo'shni shahar-qishloqlar bilan bog'lanish bir xil — cho'ntakbop narxda. Bunday qulaylik oddiy aloqa vositalarida yo'q. Ijtimoiy tarmoqlarda biror mavzudagi axborotni yengillik bilan topish mumkin. Deylik, salomatlik sohasiga qiziqqan kishi ayni shu yo'nalishdagi kanal va guruhlarga a'zo bo'lishi mumkin. Turli sohalarda maslahatlar olish, kerakli bilim va tasavvurlar hosil qilish imkoniga ega.

Ijtimoiy tarmoqlar, ayniqsa messenjerlar axborot almashishda juda katta qulayliklar berdi. Turli shakldagi axborotlarni uzatishni keskin osonlashtirib yubordi. Yuborilgan ma'lumotlar messenjerlarning o'zida saqlanishi sababli interneti bor istalgan joyda ulardan foydalanish mumkin, hatto o'z qurilmangidan o'chirib yuborgan bo'lsangiz ham. Bugun ilg'or o'qituvchilar ijtimoiy tarmoqlarning ana shu xususiyatidan ustalik bilan foydalanishyapti.

Shaxsiy tarbiya, o'z-o'zini rivojlantirish vositasi

Ijtimoiy tarmoqlarning eng maqtoqli, ahamiyatli jihatlaridan biri — ilm olish, kasb-hunar o'rganishdagi beqiyos yordamidir. Kundalik turmushda duch kelinadigan turli yumushlarni bajarishni ham internet, xususan ijtimoiy tarmoqlar yordamida oson o'zlashtirish mumkin. Oddiy misol, ayollar bichish-tikish yoki pazandalik sirlarini Youtube tarmog'idagi kanallardan bimalol o'zlashtira oladi.

Zamonaviy matematika, dasturlash, iqtisodiyot asoslari, psixologiya, chet tillar kabi bugunning eng dolzarb, talab yuqori bo'lgan fan yo'nalishlari bo'yicha ham istalgancha videodarslar, qo'llanmalar topish mumkin. Virtual auditoriya uchun tashkil etiladigan onlayn darslarda qatnashsa bo'ladi. Bir so'z bilan aytganda, ijtimoiy tarmoqlar arzon va bepul ta'lim olish uchun imkoniyat eshiklarini juda keng ochgan.

Bu nafaqat ilm olish, balki ilm tarqatishda ham qo'l keladi. Turli soha mutaxassislari o'z pedagogik mahoratlarini namoyish etishi, virtual o'quvchilar

yig'ishi mumkin. Ular kun kelib bu mutaxassisning hayotdagi real talabalariga aylanishi ehtimoli ham yuqori. Bundan tashqari, obunachilari ko'p va videolari namoyishi yuqori kanal egalari reklama orqali qo'shimcha daromadga ega bo'la oladi. Jahonda ayni shu yo'nalishda millionerga aylangan blogger va vlogerlar juda ko'p. Bugun juda ko'p savdo, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish bilan shug'ullanuvchi tadbirkorlar ijtimoiy tarmoqlardan samarali foydalanyapti. Elektron tijorat rivojlangan dunyoda keng tarqalgan. Bugun birgina telegram orqali ishbilarmonlik faoliyatini misli ko'rilmagan darajada yuksaltirib yuborayotganlar talaygina. Ba'zi ijtimoiy tarmoqlarda esa reklamani tanlangan yoki kerakli auditoriyaga yetkazish imkoni bor. Buni foydalanuvchining qiziqishlarini hisobga olib tarmoqning o'zi algoritmlar asosida bajarishi mumkin

Ijtimoiy tarmoqlarga qaramlik internetga qaramlik alomatlaridan biridir. Internetga qaramlik fenomenini tadqiqotchilar bir necha marta tavsiflab berishdi. Bunda olimlar ijtimoiy tarmoqlarga qaramlikni alohida guruhga kiritishadi — «kiber-munosabatlar»ga qaramlik: chatda, telekonferensiyalarda aloqada bo'lish, oxir-oqibat, haqiqiy lari o'rniga virtual do'st va oilalarni almashtirishigacha olib kelishi mumkin.

Tadqiqotchilar ta'kidlashicha, qidiruv, muloqot, virtual flirt, shuningdek, eski tanishlar, sobiq kursdosh va sinfdoshlari hayotidagi fotosuratlarini tomosha qilishga sarflangan vaqt ko'p hollarda xodimlarning ish vazifalarini bajarishga ketadigan muddatdan oshib ketadi. Oqibatda ayrim tashkilotlar xodimlariga ish paytida ijtimoiy tarmoqlarga kirishni taqiqlab qo'yishadi. Lekin uyda bunday muloqotga kim ham xalaqit qilardi deysiz?! Shu bois muammo butunlay bartaraf etilmaydi.

Foylanilayotgan adabiyotgan

1. Профессиональные социальные сети обеспечивают работой каждого третьего пользователя“. Открытые системы (2013-yil 12-mart). Qaraldi: 2017-yil 26-fevral.
2. ↑ „Корпоративная социальная сеть“. Журнал IT-Manager: № 03/2014. 2014-yil 21-mayda asl nusxadan arxivlangan. Qaraldi: 2017-yil 26-fevral.

International Conference on Multidisciplinary Sciences and Educational Practices

Hosted online from Rome, Italy

Website: econfseries.com

27th December, 2024

3. ↑ Internet i blogi predskazal Vladimir Odоеvskiy v 1837 godu — Лента.ру, 3.10.2005
4. ↑ Catherine D. Marcum. History of Social Networking // Social Networking as a Criminal Enterprise. CRC Press, 2014.^(ingl.) S. 4.
5. ↑ Management Review of EPA Bulletin Board Systems. EPA, 1990.^(ingl.) S. 8.
6. ↑ Ефимов 2015.
7. ↑ „Реклама в соцсетях переживает «золотой век»“. Qaraldi: 2017-yil 26-fevral.
8. ↑ Constantinides E.; Lorenzo C.; Gómez M.A.. *Social Media: A New Frontier for Retailers?*. European Retail Research, 2008 — 22-bet. ISBN 978-3-8349-8099-1.
9. ↑ „MYu“ uvolil skauta za rasistskie viskazivaniya v sotssetyax
10. ↑ Banki lovyat doljnikov cherez „Odnoklassnikov“, „V kontakte“ i „Moy krug“ (Wayback Machine saytida 2009-11-25 sanasida arxivlangan) // NEWSru.com
1. <https://sinaps.uz/maqola/7705/>